

ЛЕКСИКОГРАФІЯ, ЛЕКСИКОЛОГІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Т. Цимбалюк-Скопненко, к. філол. н.*
Інститут української мови НАН України (Київ)
УДК 161.2.81.374

**КОНТАМІНАЦІЯ ЯК СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ СПОСІБ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ (НА МАТЕРІАЛІ
ПЕРЕКЛАДІВ МИКОЛИ ЛУКАША)**

У статті проаналізовано специфіку фразеологічної контамінації у творчій спадщині відомого вітчизняного перекладача Миколи Лукаша, встановлено особливості схрещування різних частин фразеологізмів на тлі традиційно вживаної фразеологічної одиниці в перекладних поетичних і прозових текстах.

Тривалий час фразеологічні одиниці (далі – ФО) розглядали як монолітні й семантично незрозумілі формули. Проте згодом узяла гору думка про те, що фразеологізми в індивідуально-авторському вживанні можуть підлягати найрізноманітнішим трансформаціям, які є оказіональним явищем і супроводжуються зміною денотативно-сигніфікативного та стилістичного аспекту значення. Унаслідок таких змін фразеологічний зворот отримує, „окрім закладених у ньому самому (а іноді й усупереч їм), нові естетичні та художні властивості” й уживаний „як засіб для створення найрізноманітніших художньо-стилістичних ефектів” [10: 205]. При цьому треба мати на увазі, що можливість оновлення ФО закладена в самій моделі стійкості компонентного складу й структури фразеологізму як єдності константного (інваріантного) та змінного (варіантного). Історичні зміни, еволюція мовної системи та вплив екстралінгвальних чинників так само забезпечують реалізацію широких трансформаційних потенцій ФО [8: 144]. Можливість будь-яких оказіональних перетворень ФО зумовлена насамперед їхньою структурною нарізнооформленістю, що є „властивістю фразеологізму, яка постійно викликає актуалізацію його компонентів, повертає їм у мовленні статус слова” [6: 23], а також найважливішою передумовою відхилення ФО від нормативності її форми та семантики. Саме ці фактори й дозволяють майстрам слова звертатися до різноманітних стилістичних оновлень ФО „не тільки шляхом створення нових зв’язків і контекстів, а й при відносній стабільності змісту, ” модифікувати, видозмінювати „форму традиційного мовного звороту” [3: 107]. Поза всяким сумнівом, не кожні перетворення, уживані в мовленні, мають потенціал до переходу в категорію нормалізованої та кодифікованої сфер. Лише за певних умов уживання модифікованої одиниці (багаторазове відтворення носіями мови, часте використання в писемній та усній літературних практиках) „може привести до закріплення нового сполучення слів у ролі „повноправної” ФО” [9: 173].

До одних з найуживаніших стилістичних трансформацій фразеологізмів у мові Лукашевих перекладів належать структурно-семантичні (*фразеологічна контамінація, фразеологічна алузія, фразеологічний еліпсис*), які ґрунтуються на оказіональних змінах у кількісному або якісному складі ФО. Унаслідок творення названих трансформацій порушуються традиційні асоціативні зв’язки й виникає ефект невиправданого сподівання, породжений суперечністю між традиційно вживаною ФО та несподівано новим фразеологічним зворотом. Структурні, семантичні й стилістичні відмінності між ФО та її оказіональною похідною залежать від амплітуди відштовхування модифікованого звороту від прототипного зразка.

* © Т. Цимбалюк-Скопненко, 2006

¹ Мовна норма – це „сукупність мовних засобів, що відповідають системі мови й сприймаються її носіями як зразок суспільного спілкування у певний період розвитку мови і суспільства” [4: 420]. Певна річ, що структурно-семантичні перетворення ФО можна розглядати як у площині єдино можливих, обов’язкових мовних норм, що стали репрезентантами релевантних рис ідioms, так і в плані реалізації на тлі системи літературної мови конкретного періоду. Проте на теперішньому етапі розвитку фразеології завдання опису індивідуально-авторських трансформацій у зіставному аспекті з діалектною фраземікою *всього* українського етномовного простору наштовхується на багато перешкод, передусім через брак належного фразеологічного опрацювання матеріалу з різних ареалів [Див.: 5]. Тому доводиться вдаватися до відносного означення некодифікованих джерел поповнення фразеологічної підсистеми (часто без конкретизації говору або навіть наріччя (чи іншого різновиду національної мови)).

Фразеологічна контамінація [< лат. *contaminatio* – змішування] полягає у схрещуванні в одному виразі двох (іноді й більшої кількості) фразеологізмів. При цьому деякі вихідні форми фразеологічних зворотів можуть цілком зберігати всі свої компоненти й структуру в модифікованій одиниці, приймаючи при цьому деякі елементи з іншої (інших) ФО, що підлягають контамінації. У разі застосування контамінації першої частини одного вихідного звороту й другої іншого кожен фразеологізм у складі трансформованої ФО якісно змінюється, утрачаючи один зі своїх складників (іноді – декілька) унаслідок поєднання. В. Ужченко, розглядаючи цей тип структурно-семантичних перетворень, зазначає: „У „класичному” варіанті контамінації відбувається не просто поєднання ФО, а взаємопроникнення словоформ, своєрідне накладання і злиття значень різних ФО внаслідок мимовільних чи свідомих зближень, смислова компресія, лаконізація – як результат опущення певних компонентів” [8: 151].

Виникає чимало питань стосовно того, у межах мови чи мовлення треба здійснювати кваліфікацію модифікованої одиниці. Деякі з дослідників вважають, що під час контамінації не утворюється нової ФО, а виникає мовленнєва одиниця, що має оказіональний характер. Вона не входить до системи мови, а є лише авторською знахідкою [7: 105]. Їхні опоненти твердять, що „фразеологічна контамінація – це об’єднання частин семантично схожих фразеологізмів, яке утворює нову ФО з тим самим або іншим подібним значенням” [2: 9]. О. Ахманова зазначає, що контамінація – це „взаємодія мовних одиниць, що стикаються в асоціативному чи в синтагматичному ряду, яка приводить до їхньої семантичної чи формальної зміни або до утворення нової (третьої) мовної одиниці” (курсив наш. – Авт.) [1: 206]. На думку Е. Ханпери, уживання фразеологічних оказіоналізмів у конкретній художньо-мовленнєвій ситуації виводить їх з площини аналізу входження/невходження до системи мови, оскільки „мірилом їхньої вдалості може бути тільки відповідність завданню” перекладного твору [11: 253].

На підставі аналізу фактичного матеріалу¹, який був дібраний з мови Лукашевих перекладів, можна зробити цілком обґрунтований висновок, що контамінація ФО в розглянутих текстах здійснювана здебільшого за принципом формальної схожості, порівняно з цим зафіксовано менше випадків схрещування ФО на основі семантичної близькості (такий тип перетворень зазвичай притаманний контамінації фразеологізмів, які мають спільний компонент).

Залучені до розгляду з різних прозових і поетичних перекладних творів Миколи Лукаша приклади контамінації дають змогу виокремити три типи цього виду структурно-семантичних перетворень (відповідно до певної специфіки в кожному з цих типів можна виокремити окремі підтипи), серед них:

1. Контамінація першої частини одного звороту та другої іншого:

а) Контамінація фразеологізмів з різною семантикою:

скуштувати вершків: (*Нестор (до Улісса):*] *Хто може збити Гекторову славу, // Як не Ахілл? Воно-то ніби й жарт, // Але багато між людьми заважить, // Бо тут троянці можуть скуштувати // Найсмаковитіших у нас вершків* (Шекспір: 354), пор.: **скуштувати стусанів і збирати вершки**); **запрягти в голоблі:** (*Пандар (до Крессіди):*] *Куди ж це ти? Стій! Над тобою потрібне тільки око, доки при звичайшися. Іди, іди, не бришкай, а то в голоблі запряжемо* (Шекспір: 379), пор.: **повернути голоблі і запрягти в ярмо**); **замкнути губи:** (*Що се? – закричала. – Я ж думала, що ти німий! – Паніматко, – сказав Мазетто, – я і справді німий був, тільки не зроду, а недуга губи мені замкнула; допіру сю ніч знов мені річ пустило, за що, як умію, дяку богові складаю* (Боккаччо: 173), пор.: **замкнути рот і розпустити губи**); **зривати досаду:** (*Скаржилась вона [гасконська дама] скрізь даремно і вирішила, нарешті, вдатися до короля, але хтось їй сказав, що то марна праця, бо король той такий нікчема та плохута, що не тільки не карає по закону, як кому кривда станеться, а з соромотною боягузністю і сам зносить будь-які образи, і всяке зривало на ньому свою досаду, шпетячи його та безчестячи як заводно* (Боккаччо: 72), пор.: **зривати злість і зганяти досаду**); **кинути голову:** (*Естебан:] Киньте голову туди. // Менго:] Наче вішальник, отерп. // Рехідоп:] Ось і королівський герб* (Лопе де Вега: 132), пор.: **кинути оком і підіймати голову**); **кидати думкою:** (*Бо я вже, знаєте, туди й сюди думкою кидав: таки не випадає панові мійму*

¹ Усі ілюстративні приклади в статті подано без правописних змін, так, як вони засвідчені в текстах перекладів М. Лукаша.

на архієпископа йти (Сервантес: 182), пор.: кидати очима та майнути думкою); **триматися зубами**: (*От побачите, як стане ваш пан імператором (а воно з усіх прикмет до того йдеться), то зубами за ту владу триматиметься, а в душі жалітиме й шкодитиме за тим часом, що змарнував, не будиши володарем* (Сервантес: 527), пор.: **учинитися зубами та триматися свого**); **язик затинається**: (*Заговорив [Дон Кіхот], а голос йому тремтить, язик затинається, очі огонь крешуть* (Сервантес: 300), пор.: **дух затинається та язик заплітається**); **гнути мову**: (... *знавши від Камілли про Ансельмові чати, він [Лотаріо] швидко дорозумівся, куди вона свою мову гнула* (Сервантес: 226), пор.: **вести мову та гнути лінію**); **зламати мовчанку**: (*Тоді вирішив він [Тедальдо], що настав уже час ту мовчанку зламати, і, як гості їли саме овочі, устав і сказав: — Одного тільки нам бракує, щоб ся наша учта була веселою* (Боккаччо: 212), пор.: **грати в мовчанку та зламати слово**); **узяти очі в руки**: (... *мені навіть приємно чути, що ти [Санчо,] здаєшся на мою мужність, і будь певен, що швидше тебе зрадить власний подих, ніж мій бойовий дух. А тепер слідкуй за мною слідом, як тільки можеш, та візьми очі в руки* (Сервантес: 135), пор.: **узяти ноги в руки та гострити очі**); **навернути на пам'ять**: (*Наш гідальго виголосив свою довжелезну, хоч і цілком зайву, промову тільки тому, що горіхи, якими його потракували, навернули йому на пам'ять золотий вік, і йому захотілось розповісти про нього пастухам* (Сервантес: 64), пор.: **навертати на думку та прийти на пам'ять**).

б) Контамінація фразеологізмів з однаковою семантикою:

попускати волю: (*— Це син тесляра Буде; батько-мати — люди з достатком і попускають йому велику волю. А коли б він захотів — добре б міг учитись* (Флобер: 107), пор.: **попускати віжки і давати волю**); **і в гадці не класти**: (*Ансельмо вгамувався і вирішив почекати до ранку, бо він і в гадці собі не клав, що про Каміллу щось недобре почує, так уже на її цноту вповав і впевнявся* (Сервантес: 232), пор.: **і в думці не класти та і в гадці не мати**); **вилетіти димом**: (*Але Леон уже тікав; у нього було таке враження, ніби його любов, яка за ці дві години каменем заціпеніла в нерухомості церкви, тепер мала вилетіти димом крізь цю гінку трубу* (Флобер: 226), пор.: **піти з димом і вилетіти в трубу**).

2. Контамінація ФО, які мають спільний компонент (у цьому випадку спільним компонентом може бути як іменник, так і дієслово):

а) Контамінація фразеологізмів з різною семантикою:

скуштувати сухарів казенних і карбачів: (*— Атож, — відповів Хінес, — довелося вже служити Богові й королю аж чотири роки, скуштував я і сухарів казенних, і карбачів* (Сервантес: 128), пор.: **скуштувати карбачів і скуштувати сухарів казенних**); **давати лупки та щипки**: (... *[мовчазні катюги] напустились на Дон Кіхота, здерли з нього укривало і простирало і почали давати лупки та щипки, а він мусив одбиватися кулаччям* (Сервантес: 557), пор.: **давати лупки та давати щипки**); **затемнювати та затуркувати розум**: (*Є знов немало й таких [людей], що думають, ніби лопата, й заступ, і груба їжа, і тяжка праця притуплюють у хлібороба тілесні похоті і затемнюють та затуркують його розум* (Боккаччо: 169), пор.: **затемнювати розум і затуркувати розум**); **потрясти й перевернути світ**: (*[апостол Петро:] А ті, що в цирку творять гімн побожний, // Як хижий тигр терзає їм тіла, // Нове учення вже несуть — братерство // Й свободу кожному, нову ідею, // Що потрясе і переверне світ* (Мадж: 86), пор.: **потрясти світ і перевернути світ**); **зворушити й зм'якшити серце**: (*Якщо всі ці речі не можуть зворушити й зм'якшити вашого камінного серця, то, може, воно злагідніє на думку про те, що скоро ваша милість ізвідси рушить* (Сервантес: 109), пор.: **зворушити серце та зм'якшити серце**); **линнути очима й серцем**: (... *[Зораїда] то журилась, то раділа, дивлячись по тому, що малювалось на обличчі у всіх присутніх, особливо в її гишпанця, до котрого вона цохвила очима і серцем линула* (Сервантес: 298), пор.: **линнути очима та линути серцем**); **пекти й лоскотати серце**: (*[Пандар співає:] Алуре, рань // Оленя й лань, // Гостріш жала // Ота стріла // Серця пече й лоскоче* (Шекспір: 377), пор.: **пекти серце та лоскотати серце**); **різати вухо й серце**: (*Найдужче різав вухо й серце тонкий голос „піаніста”, піаніст надсадно вив, заплющивши очі, задерши голову, випнувши кадик* (Горький: 719), пор.: **різати вухо та різати серце**).

б) Контамінація фразеологізмів з однаковою семантикою:

горе і біда притисне: (*Хоч як людину притисне горе і біда, а таки вона жива, чом би їй не послухати ради, як рада та йде од щирого серця?* (Сервантес: 172), пор.: **притис-**

не горе та притисне біда); **стривожити і збентежити душу**: (*— То правда, — сказав Санчо, — адже навіть ступарі валюшні гуркотом своїм стривожили і збентежили душу такого хороброго рицаря й шукача пригод, як ваша милость* (Сервантес: 116), пор.: **стривожити душу та збентежити душу**); **покласти кінець і край**: (*... та річ відома (ї мені, і вам), що нема таких значних посад, які дістаються без такої чи сякої базаринки. Тим-то я й жадаю, щоб за те губернаторство ви разом із паном вашим Дон Кіхотом поклали кінець і край сій вікопомній пригоді* (Сервантес: 521), пор.: **покласти кінець і покласти край**); **укарбовуватися і впечатуватися в пам'ять**: (*Як пак він [отець казноїдій] казав? Ага, теперішні, кае, речі, що ми очима споглядаємо, живіше, кае, і міцніше врзуються, вкарбовуються і впечатуються в нашу пам'ять* (Сервантес: 362), пор.: **укарбовуватися в пам'ять і впечатуватися в пам'ять**); **полонити серце й душу**: (*[Баитовий Лінкей (до Гелени):] Сяйво миле полонило // Серце й душу, все єство; // Не-щасливця осліпило // Красотою божество* (Гете: 394), пор.: **полонити серце та полонити душу**); **прихилити до себе душу й серце**: (*А тим що врода має силу і владу прихилити до себе душі й серця, всі щиро прагнули услужити вродливій мавританці й запобігти її ласки* (Сервантес: 245), пор.: **прихилити до себе душу та прихилити до себе серце**); **сіяти згубу й смерть**: (*Та горе, як сама звільниться, // Клекочучи, кипляча мідь! // Потоклом яросно червоном // Вона прорве затворну твердь // І вогнищучим драконом // Навколо сіє згубу й смерть* (Шиллер: 168), пор.: **сіяти згубу та сіяти смерть**).

3. Лінійна контамінація фразеологізмів:

Вислизати в'юном з-поміж пальців: (*— Признаюсь вам по щирості, пане Дон Кіхоте, — сказав пан Лоренсо, — я весь час чигаю, чи не дасть ваша милость десь фука, та шкода мого чигання, ви мені з-поміж пальців в'юном вислизасте* (Сервантес: 421), пор.: **вислизати з-поміж пальців і витися в'юном**); **пустити в діло руки**: (*[Командор (до Лавренсії):] Що за мова непристойна! // Покладу я самостріла // непотрібного додолу // і пуцу у діло руки — // годі панькатися!* (Лопе де Вега: 60), пор.: **пустити в діло і підняти руки**); **визівнути душу в пекло**: (*Схопили [капітана] та й покотили перевертом по всіх лавах, од корми до самої прови — такого гарту катюзі дали, що поки до головної щогли докотили, він уже й душу в пекло визівнув* (Сервантес: 253), пор.: **віддати душу та у пекло лізти**); **пірнути з головою у воду**: (*А часом — це просто своєрідна лівь, намагання уникнути відповідальності, усунутися від керівництва в вирішальний момент... Ну та що зробиш!.. Зате тобі [Анрі,] випала тепер нагода пірнути з головою в воду, та це й під бурю* (Сіль: 128), пор.: **пірнути з головою та як у воду пірнути**); **жаль терзас душу**: (*[Гретхен:] Чи то одна сиджу я — // Тужу, тужу, тужу я, // Терзас душу жаль* (Гете: 160), пор.: **терзати душу та мати жаль**); **літа прибивають к землі**: (*Та не звжаючи на ті мої добрі наміри, мушу йти туди, звідки вже навряд чи коли повернусь, бо літа мене к землі прибивають, це й на пухир недугую, що просто витерпу немає* (Сервантес: 127), пор.: **літа виходять і прибивати до землі**); **вибити мозок з голови**: (*[Терсіт (до Ахілла):] Не стільки там того настрою, скільки розстрою... Не знаю, яка там буде музика, коли Гектор виб'є йому [Аяксові] з голови мозок* (Шекспір: 392), пор.: **вибити з голови та висушити мозок**); **зігнати оскому з зубів**: (*Стоїть вона [жінка] отак над кадубом, увесь отвір затуливши, навчає чоловіка, а Джаннелло, що не встиг зігнати зранку осками з зубів, вирішив хоч як-небудь своє зробити, та й підскочив до неї, як негнуданий огир до гарячої кобили в парфійських степах* (Боккаччо: 392), пор.: **зігнати оскому та видирати з зубів**); **накиннути ласим оком**: (*... [Леандра] закохалась у нього [Вісенте], не інакше, як з диявольського наусту, закохалась перше, ніж він устиг накиннути на неї ласим оком* (Сервантес: 324), пор.: **накиннути оком і ласим оком**).

Подані вище в цьому пункті ілюстрації репрезентують модель лінійної контамінації ФО з різною семантикою. Проте в залученому до аналізу матеріалі трапляються поодинокі приклади схрещування фразеологізмів, що мають однаково семантику. Наприклад: **переселятися з цього світу на той**: (*А щоб ти [Елено], з цього світу на той переселяючись, повірила своїм очам більше, ніж моїм речам, стрибай мерщій униз, і душа твоя, вже тепер дияволу запродана, побачить, засмутяться чи не засмутяться мої очі на вид твого карколомного падіння* (Боккаччо: 473), пор.: **іти з цього світу та іти на той світ**).

Фразеологічне різноманіття перекладного художнього твору завжди стає однією з підвалин неповторності стилю перекладача. Індивідуально-авторські перетворення ФО своєю незвичністю та здатністю породжувати численні асоціативні зв'язки між модифікованими зворотами та кодифікованою фраземікою виразно виокремлюються серед фразеологічного фонду Лукашевих перекладів. У контамінації фразеологізмів реалізовано найтісніший зв'язок семантики, структури й стилістики. При цьому

контаміновані одиниці здебільшого не виходять за межі оказіональності, хоч вони мають усі потенційні можливості до подолання сили тяжіння цього явища.

Література

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. – М.: Сов. энциклопедия, 1966. – 606 с.
2. Бабкин А. М. Русская фразеология, ее развитие, источники, лексикографическая разработка. Автореф. дис. д-ра филол. н. – Л., 1968. – 26 с.
3. Гнатюк І. С. Структурно-семантичні трансформації фразеологізмів у мові сучасної української художньої прози // Білоноженко В. М., Гнатюк І. С. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів. – К.: Наукова думка, 1989. – С. 107 – 141.
4. Єрмоленко С. Я. Норма мовна // Українська мова: Енциклопедія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во „Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 420 – 421.
5. Мілева І. В. Евфемізація і дисфемізація у фразеотворенні говірок сходу України. Автореф. дис. к. філол. н. – Луганськ, 2005. – 19 с.
6. Мокиєнко В. М. Славянская фразеология: Учеб. пособие для филол. специальностей ун-тов. – М.: Высш. школа, 1980. – 207 с.
7. Молотков А. И. Некоторые особенности употребления фразеологизмов в современном русском языке // Нормы современного русского литературного словоупотребления – М.; Л., 1966. – С. 92 – 111.
8. Ужченко В. Д. Структурно-семантичні основи авторських видозмін у фразеології // Ужченко В. Д., Авксентьев Л. Г. Українська фразеологія: Навч. посібник для філол. фак. ун-тів. – Х.: Основа, 1990. – С. 144 – 154.
9. Шадрин Н. А. Перевод фразеологических единиц и сопоставительная стилистика. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1991. – 220 с.
10. Шанский Н. М. Фразеология современного русского языка. – М.: Высш. школа, 1969. – 232 с.
11. Ханпира Э. Оказиональные элементы в современной речи // Стилистические исследования. – М.: Наука, 1972. – С. 245 – 317.

Джерела

Боккаччо	Боккаччо Джованні. Декамерон / Пер. з італ. М. Лукаш. – К.: Дніпро, 1985. – 661 с.
Гете	Гете Йоганн Вольфганг. Фауст: Трагедія / Пер. з нім. М. Лукаш. – К.: Дніпро, 1981. – 540 с.
Горький	Горький Максим. Сторож / Пер. з рос. М. Лукаш // Горький М. Твори: У 16-ти т. – Т. 8. – К.: Держлітвидав, 1953. – С. 696 – 721.
Лопе де Вега	Вега Карлю Лопе Фелікс де. Овеча криниця. Собака на сні / Пер. з ісп. М. Лукаш. – К.: Держлітвидав УРСР, 1962. – 359 с.
Мадач	Мадач Імре. Трагедія людини: Драматична поема / Пер. з угор. М. Лукаш. – К.: Дніпро, 1967. – 252 с.
Сервантес	Сервантес Сааведра Мігель де. Премудрий гідальго Дон Кіхот з Ламанчі / Пер. з ісп. М. Лукаш, А. Перепадя. – К.: Дніпро, 1995. – 703 с.
Стіль	Стіль Андре. Перший удар / Пер. з франц. М. Лукаш. – К.: Держлітвидав, 1953. – 412 с.
Флобер	Флобер Гюстав. Мадам Боварі. Побут провінції / Пер. з франц. М. Лукаш. – К.: Держлітвидав УРСР, 1961. – 237 с.
Шекспір	Шекспір Вільям. Троїл і Крессіда: Драма / Пер. з англ. М. Лукаш. – У кн.: Шекспір Вільям. Твори: В 6-ти т. – Т. 4. – К.: Дніпро, 1986. – С. 331 – 435.
Шіллер	Шіллер Фрідріх. Лірика / Пер. з нім. М. Лукаш. – К.: Дніпро, 1967. – 195 с.

Ю. Осінчук*

Інститут української мови НАН України (Київ)
УДК 161.2.81–112:373.46+246–62

ІСТОРІЯ НАЗВ ДОБОВИХ БОГОСЛУЖІНЬ

У статті досліджується українська богослужбово-обрядова лексика в діяхронному аспекті, зокрема лексико-тематична група назв добових богослужінь. Історія функціонування досліджуваних лексем простежується на конкретних прикладах церковно-богослужбових книг, літургійної літератури та лексикографічних працях лінгвістичного характеру.

* © Ю. Осінчук, 2006